

RWE Eemshaven Holding II BV, Amerweg 1, 4931 NC Geertruidenberg

College van Gedeputeerde Staten
van de Provincie Groningen
Postbus 610
9700 AP Groningen

bezoekadres Synergieweg 1-9
9979 XN Eemshaven
Nederland
vestigingsadres Amerweg 1
4931 NC Geertruidenberg
Nederland
internet www.rwe.com

datum 20 Mei 2020

ons kenmerk

onderwerp Reactie Advies Commissie voor de m.e.r

Betreft: RWE Eemshavencentrale: aanvulling op het MER.

Geacht College,

De Commissie voor de m.e.r. (de **Commissie**) heeft op 19 mei 2020 een advies gepubliceerd over het MER dat RWE heeft opgesteld met het oog op de verduurzaming van de exploitatie van de energiecentrale in de Eemshaven.

RWE heeft met interesse kennisgenomen van het advies en is verheugd dat de Commissie het MER positief heeft beoordeeld. RWE is de Commissie erkentelijk voor de positieve beoordeling van de recente aanvulling op het MER ter zake van, onder meer:

- a) de aard van de biomassastromen;
- b) de samenstelling van de biomassastromen;
- c) de omvang van de emissies van de verschillende brandstofpakketten;
- d) de milieugevolgen van de aanvoer van biomassa; en
- e) de omvang van de stikstofdepositie ten opzichte van de vergunde situatie.

De Commissie constateert dat het MER op twee punten na alle essentiële informatie bevat over de milieueffecten van het voornemen. De Commissie adviseert om het MER op deze twee punten aan te vullen. Hoewel de Commissie het niet nodig acht om het MER ook op andere punten formeel aan te vullen, wijst de Commissie wel op enkele onderwerpen die

tijdens de besluitvorming aan bod zouden moeten komen. Het betreft hier allemaal punten die al in het vooroverleg op ambtelijk niveau met de provincie zijn besproken.

RWE stuurt uw College hierbij een formele aanvulling op het MER ter zake van de twee punten die volgens de Commissie nadere toelichting behoeven. Conform het advies van de Commissie, geeft RWE hierbij (i) een nadere uitleg van de mitigerende maatregelen (de "acties") waarmee wordt geborgd dat altijd aan de vergunde grenswaarden voor zware metalen kan worden voldaan, en (ii) een nadere onderbouwing dat met de inzet van de verschillende brandstofpakketten kan worden voldaan aan de betreffende daggemiddelde waarden.

RWE zal in deze brief ook ingaan op de onderwerpen die volgens de Commissie tijdens de besluitvormingsprocedure besproken moeten worden. RWE benadrukt dat het MER hiermee dus compleet is en kijkt uit naar de inhoudelijke fase van de besluitvormingsprocedure.

Aanvulling: mitigerende maatregelen om emissies naar lucht verder te verminderen

De Commissie m.e.r. constateert op enkele plaatsen in het advies dat het MER geen inzicht biedt in de mogelijkheden om de milieueffecten van de centrale verder te verminderen. De Commissie m.e.r. adviseert om alsnog inzichtelijk te maken welke aanvullende mitigerende maatregelen getroffen kunnen worden om de milieueffecten van de centrale te beperken.

Wij zouden uw College op dit punt allereerst graag wijzen op paragraaf 3.5.2 van het MER, waarin de mogelijkheden voor het treffen van aanvullende mitigerende maatregelen zijn beschreven. Hieruit blijkt dat het treffen van extra technische maatregelen (in aanvulling op de maatregelen die op basis van de huidige vergunning al zijn gerealiseerd) niet mogelijk en ook niet nodig is voor de borging van de vergunde emissiegrenswaarden.

In de vigerende vergunning is vastgesteld dat RWE toepassing geeft aan de Beste Beschikbare Technieken (BBT). De emissies van de centrale blijven in alle omstandigheden binnen de prestatieranges uit de BREF LCP (of liggen daaronder). Voorts wordt de centrale geëxploiteerd in overeenstemming met alle vergunde en wettelijke emissiegrenswaarden en blijkt uit de milieukwaliteitstoets dat de exploitatie van de centrale niet leidt tot nadelige milieueffecten. De technische wijze waarop de centrale wordt ingesteld en het toepassen van het monitoringsbeleid (dat door de provincie is goedgekeurd) garandeert dat de optredende emissies van de centrale in de praktijk altijd voldoen aan de betreffende emissiegrenswaarden. Nu het hier gaat om een nieuwe energiecentrale, en nu al deze zaken al in de vigerende vergunning inzichtelijk zijn gemaakt, is het naar onze mening niet nodig (en wettelijk gezien ook niet vereist) om aanvullende maatregelen te treffen ter verdere mitigatie van de emissies van de centrale; de centrale voldoet immers aan alle wettelijke eisen.

RWE heeft in het thans voorliggende MER aangetoond dat ook het voornemen van RWE om de meestook van biomassa te verruimen van 800 naar 1.600 kton/jaar kan worden uitgevoerd in overeenstemming met de wettelijke eisen, zonder dat daarvoor extra mitigerende maatregelen getroffen hoeven te worden. RWE heeft in de aanvraag opnieuw

getoetst aan BBT. In het MER wordt aangetoond dat de meestook van 800 kton extra biomassa niet leidt tot nadelige milieueffecten. Het MER toont dan ook aan dat de verruiming van de meestook van biomassa kan worden uitgevoerd in overeenstemming met BBT en de betreffende emissiegrenswaarden. Ook hier geldt, dat het dus niet nodig (en wettelijk gezien ook niet vereist) is om aanvullende technische maatregelen te treffen ter verdere mitigatie van de emissies van de centrale. Dit geldt dus ook voor het treffen van aanvullende technische maatregelen ter verdere beperking van de emissie van zware metalen.

Daarbij geldt overigens nog dat als het bevoegd gezag bezorgd zou zijn over de daadwerkelijke milieueffecten van een specifieke stof/emissie, de provincie gemotiveerd kan besluiten om een onderzoeksplicht in de vergunning op te nemen, op basis waarvan de technische mogelijkheden voor het verder reduceren van een specifieke emissie inzichtelijk gemaakt moeten worden, indien bijvoorbeeld de monitoringsgegevens en de daadwerkelijke milieueffecten van het voornemen daartoe aanleiding geven. Helaas is het ontwerpbesluit van de provincie nog niet beschikbaar, zodat het onduidelijk is of het bevoegd een dergelijke gemotiveerde verplichting inderdaad zal opnemen in de vergunning. RWE benadrukt evenwel dat er vooralsnog geen aanleiding is om dergelijk onderzoek uit te voeren, nu het MER aantoont dat het voornemen van RWE zal voldoen aan alle wettelijke eisen.

Aanvulling: brandstofpakketten en borging van de grenswaarde voor zware metalen

RWE heeft in de aanvulling op het MER nader onderzoek gedaan naar de effecten op de luchtemissies. RWE heeft de milieueffecten van 8 verschillende brandstofpakketten op basis van TRACE-modelleringen doorgerekend. TRACE is het enige gevalideerde model waarin dit kan. De Commissie constateert terecht dat de modelleringen laten zien dat de emissies van de centrale ten dele afhankelijk zijn van het gekozen brandstofpakket. De commissie constateert voorts dat de berekeningen laten zien dat sommige brandstofpakketten kunnen leiden tot een overschrijding van de huidige vergunningvoorschriften voor zware metalen (cadmium en thallium).

Wij lichten de uitkomsten van de TRACE-berekeningen graag toe, met name ook met betrekking tot de vraag welke mitigerende maatregelen getroffen kunnen worden ter borging van de emissiegrenswaarden voor zware metalen. Het is daarbij allereerst van belang dat deze TRACE-berekeningen zijn gebaseerd op brandstofpakketten die slechts indicatief zijn voor de toekomstige exploitatie van de centrale. RWE heeft deze TRACE-berekeningen alleen uitgevoerd om de omvang van de luchtemissies inzichtelijk te maken op basis van *worst case* aannames. RWE geeft in overweging dat de TRACE-berekeningen uit het oorspronkelijke MER aantonen dat het voornemen voldoet aan de betreffende emissiegrenswaarden.

Voorts laten de meest recente TRACE-berekeningen (voor de 8 deels indicatieve brandstofpakketten) wel zien dat RWE in de praktijk, bij het kiezen van een specifiek brandstofpakket, rekening moet houden met de emissiegrenswaarden voor zware metalen (en alle overige emissiegrenswaarden). Het betreft hier niet een keuze voor het inzetten van extra technische installaties, immers RWE voldoet aan de toets voor Beste

Beschikbare Technieken, maar het kiezen van een juist brandstofpakket en het toepassen van operationele procedures die ook in de huidige bedrijfsvoering nodig zijn.

Hoewel de Commissie op zich terecht wijst op de noodzaak om zorgvuldig met zware metalen om te gaan, zijn de bestaande procedures voor het samenstellen van een doelmatig brandstofpakket en het toepassen van een adequaat verwerkingsbeleid voldoende om zeker te stellen dat de emissiegrenswaarden voor zware metalen niet worden overschreden. Hoewel het ontwerpbesluit van de provincie nog niet beschikbaar is, gaat RWE er van uit dat de provincie in de vergunning een voorschrift zal opnemen, op basis waarvan RWE gehouden is om de procedures voor het verwerkingsbeleid aan te passen en ter goedkeuring aan het bevoegd gezag aan te bieden. RWE merkt tot slot nog op dat ook het monitoringsbeleid van RWE een extra waarborg biedt dat de emissiegrenswaarden voor zware metalen niet kunnen worden overschreden. RWE is dan ook van mening dat het niet nodig (en wettelijk niet vereist) is om extra technische maatregelen te treffen om te verzekeren dat de emissie van zware metalen in de praktijk voldoet aan de betreffende emissiegrenswaarden.

Aanvulling: daggemiddelden

De Commissie adviseert in het advies voorts om voor elk van de gekozen brandstofpakketten inzichtelijk te maken dat voldaan kan worden aan de betreffende daggemiddelde grenswaarden. Hoewel het op zich begrijpelijk is dat de Commissie ook hier graag inzicht wil hebben in de mogelijkheid om aan de betreffende vergunningvoorschriften te voldoen, is RWE van mening dat deze zekerheid voortvloeit uit de wijze waarop de centrale in de praktijk wordt geëxploiteerd.

RWE zal bij de keuze voor de samenstelling van een bepaald brandstofpakket uiteraard rekening moeten houden met de betreffende daggemiddelde grenswaarden. RWE regelt de energiecentrale op basis van een zorgvuldige bedrijfsvoering af op de veel lagere grenswaarden voor jaargemiddelden en jaarvrachten, juist omdat jaarvrachten een indicatie zijn voor de milieueffecten. Door uit te gaan van jaargemiddelden en jaarvrachten wordt automatisch geborgd dat RWE voldoet aan de (hogere) daggemiddelde grenswaarden. En ook hier geldt dat de feitelijke bedrijfsvoering en het monitoringsbeleid borgen dat de daggemiddelde grenswaarden in de praktijk nooit worden overschreden. Voor zover dit in de praktijk een risico zou opleveren (hetgeen de afgelopen jaren niet het geval is geweest), is het al dan of niet kunnen voldoen aan de daggemiddelde grenswaarden primair een handhavingsskwestie.

RWE is van mening dat een aanvulling op het MER omtrent het voldoen aan daggemiddelde waarden geen inzicht biedt in de daadwerkelijke milieueffecten van het project. Dat is ook logisch, omdat milieueffecten veelal worden bepaald op basis van langdurige belasting (lees jaarvrachten). RWE is dan ook van mening dat het MER op goede gronden is gebaseerd op jaarvrachten en jaargemiddelde waarden. Door de centrale hier op in te stellen, wordt zeker gesteld dat in de praktijk ook wordt voldaan aan de hogere daggemiddelde waarden. Het opnemen van daggemiddelde waarden in het MER, die overigens niet via een bestaand model kunnen worden bepaald maar over het

algemeen uit regelgeving voorkomen ten behoeve van handhaving, levert geen beter inzicht in de milieueffecten op.

Ter illustratie heeft RWE echter alsnog een overzicht van de daggemiddelde waarden uitgewerkt (zie hieronder). Hierbij dient te worden opgemerkt dat het uitgangspunt is dat alleen voor die componenten waarvoor in de vigerende vergunning daggemiddelde eisen zijn opgenomen en waarvoor in het kader van het voornemen jaargemiddelde emissiewaarden zijn bepaald middels TRACE (**waarden tussen haakjes betreffen jaargemiddelde waarden**) een daggemiddelde kan worden berekend.

Comp onent	Daggemiddelde grenswaarden vigerende vergunning (mg/Nm ³)	VERWACHTE DAGGEMIDDELTE EMISSIECONCENTRATIES (mg/Nm ³)									
		Voorgenomen activiteit volgens tabel 3.8 MER		1600 kton Houtpel lets	1600 kton A-hout	1600 kton Suikerriet -afval	1600 kton Zaagsel	1490 kton Houtpelle ts, 60 kton Lignine, 50 kton Bentoniet	1490 kton A-hout, 60 kton Lignine, 50 kton Bentoniet	1490 kton Suikerriet -afval, 60 kton Lignine, 50 kton Bentoniet	1490 kton Zaagsel, 60 kton lignine, 50 kton bentoniet
		100% kolen	Incl. biomassa								
SO ₂	50 (40)	38,8 (31)	32,5 (26)	32,9 (26,3)	30,9 (24,7)	31,5 (25,2)	31,4 (25,1)	32,8 (26,2)	30,9 (24,7)	31,5 (25,2)	31,4 (25,1)
NO _x	100 (60)	100 (60)	100 (60)	100 (60)	100 (60)	100 (60)	100 (60)	100 (60)	100 (60)	100 (60)	100 (60)
Stof	5 (3)	5 (3)	5 (3)	5 (3)	5 (3)	5 (3)	5 (3)	5 (3)	5 (3)	5 (3)	5 (3)

Bespreekpunt besluitvorming: vergunde en feitelijke situatie

De Commissie concludeert in het advies tot slot dat enkele onderwerpen nader besproken dienen te worden tijdens de besluitvormingsprocedure. Het betreft hier allereerst de overweging van de Commissie dat het MER weliswaar op adequate wijze inzicht geeft in de milieueffecten van het voornemen ten opzichte van de vergunde situatie, maar dat niet altijd inzichtelijk is gemaakt wat de milieugevolgen zijn ten opzichte van de feitelijke situatie. RWE heeft dit punt al in het vooroverleg met de provincie besproken, en benadrukt dat de feitelijke situatie hetzelfde is (of kan zijn) als de vergunde situatie.

De onherroepelijke vigerende vergunning van RWE biedt de ruimte om de exploitatie van de centrale af te stemmen op de actuele marktomstandigheden, waaronder bijvoorbeeld de actuele vraag naar elektriciteit (wel of geen beschikbaarheid van hernieuwbare bronnen (zon en windenergie)), recente prijsontwikkelingen, en de wisselende omvang van de hoeveelheid biomassa dat kan worden meegestookt. Nu de actuele/feitelijke situatie dus per definitie een momentopname is, geldt dat de omvang van de emissies afhankelijk is van marktomstandigheden en dat de marktomstandigheden kunnen eisen dat RWE maximaal invulling geeft aan de thans vergunde milieurimte. In een dergelijk (zeker niet onrealistisch) scenario, zullen de feitelijke emissies van de centrale overeenkomen met de maximaal vergunde emissieruimte. De feitelijke situatie is in dat geval gelijk aan de vergunde situatie. Nu de onherroepelijke vergunning de ruimte biedt om de feitelijke exploitatie van de centrale af te stemmen op de actuele marktomstandigheden, en RWE in een dergelijk geval feitelijk invulling zal geven aan de vergunde situatie, biedt het in onze ogen weinig inzicht om de milieueffecten van het thans voorliggende voornemen af te

zetten tegen een steeds wisselende actuele/feitelijke situatie; deze feitelijke situatie kan morgen of het volgend jaar immers anders zijn.

Daar komt bij dat RWE de centrale pas 3 jaar geleden in commercieel bedrijf heeft genomen en wij pas recentelijk zijn begonnen met het meestoken van het al vergunde aandeel biomassa (maximaal 800 kton/jaar). Hoewel de monitoringsgegevens die voor de laatste 3 jaar beschikbaar zijn weliswaar inzicht geven in de wijze waarop de energiecentrale in deze periode feitelijk is geëxploiteerd, benadrukt RWE dat deze feitelijke gegevens niet noodzakelijkerwijs een juist inzicht geven van de emissies die in het huidige emissieprofiel (en in de nabije toekomst) feitelijk zullen ontstaan. De gegevens die thans beschikbaar zijn over de feitelijke emissies van de centrale zijn dan ook slechts indicatief bruikbaar om als referentie te dienen voor het huidige MER.

De beschikbare monitoringsgegevens laten echter wel zien dat de thans vigerende vergunning voor kwik en ammoniak uitgaat van emissiegrenswaarden die kunnen worden verlaagd. Gelet op de wens van de provincie om de vergunning van RWE te actualiseren, is RWE voor deze specifieke stoffen in de thans voorliggende aanvraag uitgegaan van een lagere grenswaarde. Daarmee gaat de aanvraag en het bijbehorende MER dus al uit van de meest actuele informatie omtrent de feitelijke exploitatie van de centrale en eveneens van de mogelijkheden om emissies te reduceren.

Besprekingspunt besluitvorming: stikstofdepositie

De Commissie m.e.r. merkt terecht op dat ook de stikstofberekeningen met de nieuwste versie van AERIUS aantonen dat het voornemen van RWE niet leidt tot een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Significant negatieve effecten op stikstofgevoelige habitattypen zijn dan ook met zekerheid uitgesloten. RWE is daarnaast erkentelijk voor de overweging dat de vergelijking met de vergunde situatie correct is uitgevoerd. De Commissie m.e.r. overweegt evenwel dat het een gemis is, dat de stikstofdepositie van het voornemen niet tegen de "feitelijke situatie" is afgezet. Hierdoor zouden de daadwerkelijke ecologische effecten op Natura-2000 gebieden niet inzichtelijk zijn gemaakt.

RWE verwijst op dit punt allereerst naar hetgeen hierboven is overwogen omtrent de toepassing van de "feitelijke situatie". Afhankelijk van de marktomstandigheden, zullen de actuele/feitelijke stikstofemissies van de energiecentrale identiek zijn aan de vergunde situatie. De Commissie m.e.r. lijkt dan ook ten onrechte te veronderstellen (i) dat er een verschil is tussen de feitelijke en de vergunde emissieruimte, en (ii) dat deze emissieruimte beschikbaar kan zijn om opnieuw te worden uitgegeven als ontwikkelingsruimte voor andere stikstof emitterende activiteiten.

Daarnaast beschikt RWE over een onherroepelijke natuurbeschermingsvergunning. RWE heeft destijds op basis van uitvoerig ecologisch onderzoek aangetoond dat de exploitatie van de centrale geen significant effect op Natura 2000-gebieden veroorzaakt. Nu deze ecologische beoordelingen allemaal zijn gebaseerd op *worst case* uitgangspunten (zijnde o.a. de maximale invulling van de "vergunde situatie"), staat vast dat significante effecten op stikstofgevoelige habitattypen met zekerheid zijn uitgesloten. Nu het thans voorliggende voornemen van RWE niet resulteert in een hogere emissie van verzurende/vermestende stoffen, staat bij voorbaat vast dat de verruimde meestook van biomassa geen nadelig effect op Natura 2000-gebieden heeft.

RWE heeft in deze brief de laatste ontbrekende informatie in het MER aangevuld. Het MER is nu compleet. RWE heeft in deze brief tevens een voorschot genomen op de punten die volgens de Commissie m.e.r. aan bod dienen te komen tijdens de besluitvormingsprocedure. RWE kijkt uit naar de inhoudelijke fase van de besluitvormingsprocedure en stemt het verdere verloop van de besluitvorming graag met u af.

Voor informatie of nadere toelichting kunt u te allen tijde contact opnemen met

Met vriendelijke groet en hoogachting,
RWE Eemshaven Holding II BV

Plant Manager

Environmental Assurance Officer